

Juha Mäenpää ps

## **Toimenpidealoite vuonna 2000 eduskunnan suuressa valiokunnassa tehdyn turpeen virheellisesti uusiutumattomaksi määritellyn päätöksen oikaisemisesta**

### **Eduskunnalle**

Turve on Suomessa virheellisesti tieteen, tutkimustiedon ja näyttöön perustuvan tiedon vastaisesti määritelty poliittisella päätöksellä uusiutumattomaksi energianlähteeksi. Eduskunnan suuressa valiokunnassa äänestettiin 5.12.2000 turpeen määrittelemisestä uusiutuvaksi energianlähteeksi. Talousvaliokunnan ehdotus oli määritellä turve uusiutuvaksi. Äänten mentyä tasan arpa ratkaisi. Tämän myötä valiokunta yhtyi tuolloisen hallituksen kantaan, jonka mukaan turvetta ei määritelty uusiutuvaksi. Tuolloisen hallituksen tutkimustiedon vastaisen kannan puolesta äänestämistä esitti suuren valiokunnan varapuheenjohtaja, SDP:n kansanedustaja Kimmo Kiljunen. Edustaja Kiljusen ehdotusta kannatti vihreiden kansanedustaja Tuija Brax. Asian käsittely liittyi EU:n direktiiviin, jolla haluttiin suosia uudistuviin energianlähteisiin perustuvaa sähköntuotantoa. Tuolloin Suomea johti SDP: Tasavallan presidenttinä toimi Tarja Halonen, pääministeri oli Paavo Lipponen ja ulkoministerin tehtävää hoiti Erkki Tuomioja.

Turvetta muodostuu Suomessa enemmän kuin sitä vuosittain käytetään. Suomessa on 9,08 miljoonaa hehtaaria turvemaata eli noin kolmannes Suomen maapinta-alasta. Siitä 0,6 prosenttia on turvetuotantoon käytettyä pinta-alaa. Keskimääräinen turpeen kerrostumisnopeus on 0,38 mm vuodessa painotettuna Geologian tutkimuskeskus GTK:n tutkimien soiden syvyysalueiden pinta-alaan. Turpeen pitkäaikainen kerrostumisnopeus vaihtelee huomattavasti riippuen monista tekijöistä. Kerrostumisnopeus on suurempi Etelä- ja Länsi-Suomen rahkavaltaisilla soilla kuin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Suurin turpeen keskimääräinen kerrostumisnopeus on 0,7—0,8 mm vuodessa Etelä- ja Länsi-Suomen rahkaturvevaltaisilla rannikkoalueilla ja pienin 0,24 mm vuodessa Tunturi-Lapin palsa- ja paljakkasoilla. Turvetta kasvaa vuosittain lisää 45 miljoonaa kuutiometriä. Turve siis lisääntyy eli se on uusiutuvaa.

Luonnonvarakeskuksen (Luke) vuoden 2024 valtakunnan metsien inventoinnin (VMI) mukaan puusto kasvaa 103 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Poistuma, eli hakkuut ja luontaisesti kuolleet puut, on 87 miljoonaa kuutiometriä. Puuston tilavuus ylittää yli 2,5 miljardiin kuutiometriin. Suomessa metsätalousmaata on 26,2 miljoonaa hehtaaria, ja se kattaa 86 prosenttia maapinta-alasta. Noin kolme neljäsosaa tästä alasta on hyväkasvuista metsämaata, kymmenys heikkokasvuisempaa kitumaata ja 12 prosenttia lähes tai täysin puutonta joutomaata. Metsätalousmaasta 23 prosenttia on puuntuotannon ulkopuolella.

## Toimenpidealoite TPA 17/2026 vp

Yksi tapa ryhmitellä energiamuodot on jakaa ne niihin, joissa poltetaan jotakin polttoainetta, sekä niihin, joissa ei polteta mitään. Kaikki, joissa poltetaan, aiheuttavat enemmän tai vähemmän hiilidioksidipäästöjä. Polttolaitoksen piipusta mitattuna turvetta enemmän hiilidioksidia tuotettua lämpökilowattituntia kohden tulee poltettaessa puuta. Puun CO<sub>2</sub>-päästöt (395 g/kWh) ovat siis tuotettua energiayksikköä kohden suuremmat kuin turpeella (379 g/kWh). Puu on kuitenkin sovittu poliittisesti päästöttömäksi sillä verukkeella, että sadan vuoden kierrossa poltetu puu palautuu uudelleen kasvettuaan hiilinieluksi. Tilanne on turpeen kannalta epäreilu.

Venäjän laajamittainen hyökkäys Ukraina helmikuussa 2022 on muuttanut eurooppalaisen turvallisuusarkkitehtuurin pysyvästi. Päätöksentekomme kärkeen on noussut turvallisuus- ja puolustuspolitiikka. Tästä esimerkkinä Suomessa ovat maamme liittyminen Natoon huhtikuussa 2023 sekä jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta irtautumisesta päättäminen kesällä 2025. Luonnollinen jatkumo tälle olisi vuonna 2026 tutkimustiedon mukaisesti määritellä turve uusiutuvaksi energianlähteeksi, sillä eräs turpeen mainetta haittaava tekijä on sen poliittinen määrittely uusiutumattomaksi energiaksi. Turve on ainoa kotimainen, huoltovarma, säävarma sekä helposti ja hajautetusti varastoitava energiamuoto. On ymmärrettävä se, että turpeen puolustaminen on ennen kaikkea turvallisuus- ja huoltovarmuusteko.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin oikaistakseen vuonna 2000 eduskunnan suuressa valiokunnassa tehdyn turpeen virheellisesti uusiutumattomaksi määritelleen päätöksen.*

Helsingissä 25.3.2026

Juha Mäenpää ps